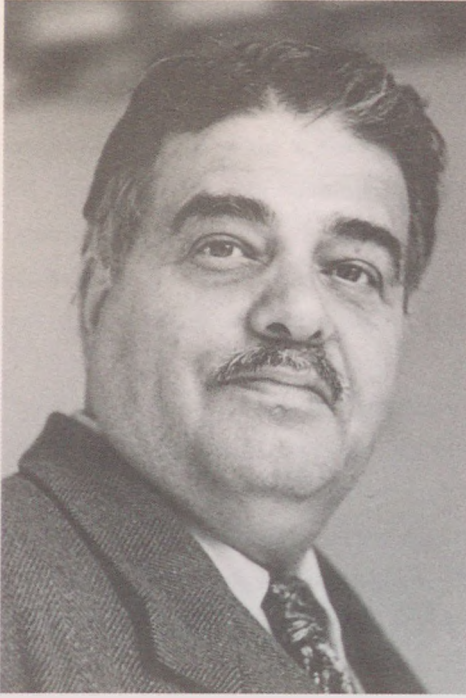

Bir Bodhisattva'nın Hikâyesi*

ASAF HÂLET ÇELEBİ

Bir Bodhisattva'nın hikâyesini biliyorum, Nihal:

Bodhisattva dünyaya tıpkı Bebek İsa gibi Noel gecesinde gelmişti. Çok güzel bir çocukdu. Çıplakdı, açdı. Giydirmeseler giyemez, içirmeseler de içemezdi. Aczin bütün azabı ile büyüdü. Dünyadaki mahlûk ara benzeyen oyuncaklar verdiler, onlarla avundu.

Kendine söylenen masallarla uyudu. O masalları söyleyenler bir zaman geliyor, bir yere gidip artık dönmüyorlardı. Bodhisattva çocuk onları soruyor, yalnız gelmeyeceklerini biliyordu. Acılar gitdikçe derinleşmeğe, ızdıraplar gitdikçe artmaya başladı. Gidip gelmeyenler çoğaldı. Çocuk:

— Bir gün ben de gideceğim değil mi? Gelmeyeceğimi biliyorum ama nereye gideceğimi bilseydim bari.. dedi.

— Oraya gidenlerden dönen olmadığı için biz de soracak kimseyi bulamadık, diye cevap verdiler.

Çocuk kendi kendine düşündü:

— Çok fena... Mademki bilen yok, ben de bilmeyeceğim. Bu

bilgisizlik içinde neye doğdum. Ah... Bu şimdiki yaşamam neye yarar ki? diyordu.

Etrafındakiler:

— Bunları düşünme, düşünmekle hiç bir şey halledilmiş olmaz. Bir devir geçireceksin. Bunu hoş geçirmek lazımdır, dediler.

Çocuk hazlar dünyasına daldı.

Badem ağaçlarının çiçek açtığını görüp gülümsüyor, kuşların uçup gidişlerine gıpta ile bakıyor, güneşe, böceklere, yapraklara, hayvanlara ve insanlara sonsuz bir sevgi duyuyordu. Fakat badem ağaçları yapraklarını döküyor, kuşlar ötmez oluyor, güneş kararıyor, hayvanlar ve insanlar ölüyorlar.

— Neye yarar? Bağlandığım ve hazla seyrettiğim şeyler benden ayrılıyorlar; Şu halde ne onlara, ne de başka bir şeye bağlanmama imkân kalmıyor, diye düşündü.

— Bağlanma... Hiç bir şeye bağlanmadan sev ve arzu et dediler.

Bodhisattva çocuk büyümüş, delikanlı olmuşdu. Önce kendisine söylenen bu sevgiyi öğrenmek istedi. Bunun, üçüncü bir insanı vücade getirmek için iki insanın bir birine duyduğu yakınlık olduğunu anlattılar. Buna çok şaşırıldı.

— Başka bir insanı da benim gibi sefalete düşürmek için doğmasına yardım etmekle ne zalim bir iş görmüş olacağım. Bu hal yaşayan varlıkları öldürmekden daha ağır bir şey değil mi, diyordu.

* Asaf Hâlet Çelebi'nin *Bütün Yazıları* (YKY) adlı kitabında yer almayan bu yazının imlâsı korunmuştur.

— Fakat üçüncü bir insanı dünyaya getirmeden bu yakınlık oluyor ve bundan garip bir haz duyuyordu. Yalnız, her hazzın sonunda bütün vücudüne yayılan bir melâlî omuzları çöküyor ve rengi donuklaşıyordu. Her haz biraz daha melâlîni artırıyor, ve çocuk şifa bulmaz bir derdle içine çekiyordu.

Bu avunmak değildi. Bu sevgi acı ve zararlı bir sevgi idi. Bodhisattva çocuklukdan gençliğe, gençlikden yaşlılığa doğru bu melal verici sevgi ile her sene bir az daha çökmüş ve yıpranmış derini sürüyordu. Artık güzel bir çocuk değil, çirkin bir mahluk olmuşdu. Ne gözlerinde o safvet, ne derisinde o kadife yumuşaklığı, ne kalbinde o sonsuz muhabbet vardı. Ona hâlâ:

— Dünyada ne güzel şeyler var, onları sevsene! diyorlardı.

Dünyada güzel şeyler vardı ama onların hepsini tecrübe etmişti. Kuşa elini uzatırken uçmuş, da'ı yakalarken çiçeklerini dökmüş, içini hazla ısıtan güneşe bakarken bulutlarla örtülmüştü. Okşamak isteyen bu el âdeta her şeyi öldüren bir şemet timsali olmuşdu.

— Acıyorum... Acıyorum... Günahlarla dolu bu meş'ûm elle hiç bir şey tutmak istemiyorum, diyordu.

Bir gün en büyük günahını da yaptı ve bir insanın doğumuna sebep oldu. O insan doğarken en sevdiği başka bir insanı, kendi babasını gaybetdi. Bodhisattva hayret ve dehşet içinde kaldı.

— Sefalet ve felâket... Her yerde müdhiş bir felâket gizli. Bu susuzluk bu isteyiş beninde oldukça felâketleri de kendime dâvet edip duracağım, diyordu.

Evet, o her şeyi kendine çektiği için felâketler de kendiliklerinden ona koşuyorlardı. Bu susuzluk ona okyanusları içirecek bir arzu vermişti. Kanmıyor, daima istiyor, istedikçede felâketi ve sefaleti çoğalıyordu.

Bir gün yine karşısına istediği, arzu ettiği bir insan çıktı. Bu insan çok uzak semalardan gelmiş gibi exotigue, yorgun hatları olan bir kadındı ve ona hiç bilmediği bir şeyden bahsetti:

— Vermek... diyordu, sormadan, beklemeden almadan vermek... Hiç bir hazza benzemeyen bu hazı tatmayı tecrübe etdim.

Bir akşam havalalar kararırken bunları söylüyor, ve karşısında uzun uzun ağlıyordu.

Bodhisattva düşündü:

— Hazzın ağlatıldığını kim görmüş? Bu haz olsa uçan kuşların kanadlarına bir an takılan gözlerimiz gibi, çiçekleri koklayan burnumuz gibi, tatlıları yiyen ağzımız gibi, buseleri içen dudaklarımız gibi sevinç verir ve bizi gülümsetirdi. Bu haz değildir. Hazların hazzı değildir.

Bu kadın bana bilmediğim şeylerden bahsediyor. Fakat mademki onun öğrendiği ve bildiği bir şey var, bunu ben de öğrenebilirim... Bu garip şeyi öğrenmeliyim. Belki hakî haz da odur, diyordu.

— Susuzum, ümmanları içdim kanmadım, ben almaya alışdım, nasıl verebilirim ve neyi vereyim? diye sordu.

Kadın: — Ver, nen varsa ver, artık vermenin zamanı geldi, vermemek ve sevmemek elinde değil.. dedi.

Bodhisattva büyük ilham kavuşmuşdu. Hayal aleminden gelen bütün o sular kurudu, ümmanlar tükendi. İkisi de boşlukda idiler.

— Ve, nen varsa ver!

— Kime? Kime?

Bütün hayal âleminden gelen şeyler geldikleri yere çekilmiş onları boşlukda bırakmıştı. Karşısında ondan başka bir şey yoktu.

— Ver! ver!

Bir şeyi kalmamıştı. Ellerini açtı.

— Ver! ver!

Gönlünü açtı.

— Ver. ver.

Bir tek şeyi, en güzel şeyi kalmıştı: sevgisi. Onu da nihayet ona verdi.

Göklerden bilinmez tatlı ilahiler ve nurlar boşandı. İlhama kavuşan Bodhisattva ağlatıyordu. Şimdi o da hazların hazlarını öğrenmişti. İçinden tatlı bir yanış, bir nefes duydu. Bu nefesi bile almıyor, adeta veriyordu. Bu ilâhiler göklerden değil, nefes halinde içinden dökülüyordu.

İçinde anlatılmaz güzellikler olduğunu gördü. Şimdiye kadar aldığı şeyler onları örtmüş, ümmanın suları bütün içini boğmuşdu.

— İlhâma (Bodhi'ye) kavuşdum, senin sayende kavuşdum. Nigâr-ı-Çîn'im. Al. Al! sana helal olsun, dedi.

Ve Bodhisattva...

(Edebiyat Dünyası, 15 Ocak 1949)

